

Logika výtvarnej tvorby Jozefa Jankoviča

Ak chceme pochopiť logiku tvorbu Jozefa Jankoviča, musíme sa koncentrovať na pomenovanie osobitostí, ktoré sú jeho tvorbe imanentné. V prvom rade logiku tvorby najlepšie pochopíme cez procesy opakovania a diferenciacie. Porovnaním kresieb, grafík, obrazov a sôch si môžeme všimnúť, že na začiatku stojí nápad, zachytený kresbou. Tento nápad je rozpracovaný, to znamená rozvinutý a modifikovaný v grafike alebo obraze a nakoniec sa neraz stal základom, „surovinou“ pre tvorby sochy. Každá variácia niečo z predchádzajúcej tvorby opakuje a niečo mení, pričom opakovanie zakladá identitu štýlu a diferencie zase jeho inovácie. V jednom rozhovore sa vyjadril, že vo svojej tvorbe striktno dodržiaval logiku tvorby, pričom pod logikou rozumel to, aby novým dielom nepoprel tie predchádzajúce.

Jankovič si veľmi dal záležať na individuálnom štýle, na potvrdení a cizelovaní sochárskeho alebo maliarskeho rukopisu, jednoducho autorského idiolektu s vlastnou syntaxou a lexikou.

Hoci Jankovič dbal na dodržiavanie logiky tvorby, to však neznamená, že v jeho diele nemôžeme vidieť aj výrazné inovácie. Jednou z posledných inovácií, na ktoré by sme chceli zamerať našu pozornosť, sú sochy, ktoré vznikajú vrstvením a prepletaním plôch, pričom tieto majú základ v poslednej fáze jeho počítačovej tvorby.

Pre Jankovičovú tvorbu je príznačná aj osobitá angažovanosť, akási zvláštna kritika spoločnosti, najmä mocenských síl, ktoré sa človeka pokúšali a pokúšajú podriadit' ideologickým vzorcom. Časť jeho diela preto možno interpretovať ako pokus prostredníctvom umenia ukázať rôzne formy odcudzenia človeka od spoločnosti. Súčasťou Jankovičovej angažovanosti sú zvláštna irónia, grotesknosť a persifláž, ktoré však nikdy neskĺzli do lacnej, prvoplánovej karikatúry.

Peter Michalovič